

www.e-rara.ch

**Novae coelestium, terrestriumq[ue] rerum observationes, et fortasse
hactenus non vulgatae**

Fontana, Francesco

Neapolis, 1646

ETH-Bibliothek Zürich

Shelf Mark: Rar 4215: 1

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-450>

Tractatus sextus de Martis, & Iovis observationibus.

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

TRACTATUS SEXTVS

De Martis, & Iouis obseruationibus.

Ordine Planetarum hic sequi deberet Solis obseruatio, sed præteritur cum ipsum nunquam deprehenderim propter radiorum difficultatem, quam nec vincere conatus sum, cognoscens ab alijs, eius deprehensionem iam editas esse.

CAPVT I.

Quomodo Mars Authoris Telescopio detectus sit.

EX duabus Martis deprehensionibus colligi potest ipsum suum etiam pati deliquium, vt ex secunda obseruatione constat.

Insuper Mars obseruabatur sub perfecta spherica forma absq; partium inæqualitate, vt patet in prima deprehensione.

Item in medio dicti Planetæ conspiciebatur ater conus, qui vtrum ab ipso distinctus, eiusq; comes, an potius eiusdem corporis maxima concauitas, quod verisimile videtur, aliorum iudicio remitto.

Demùm Martis corporis maxima magnitudo, semidiametro Plenilunij absq; tubo inspecti, æqualis deprehenditur.

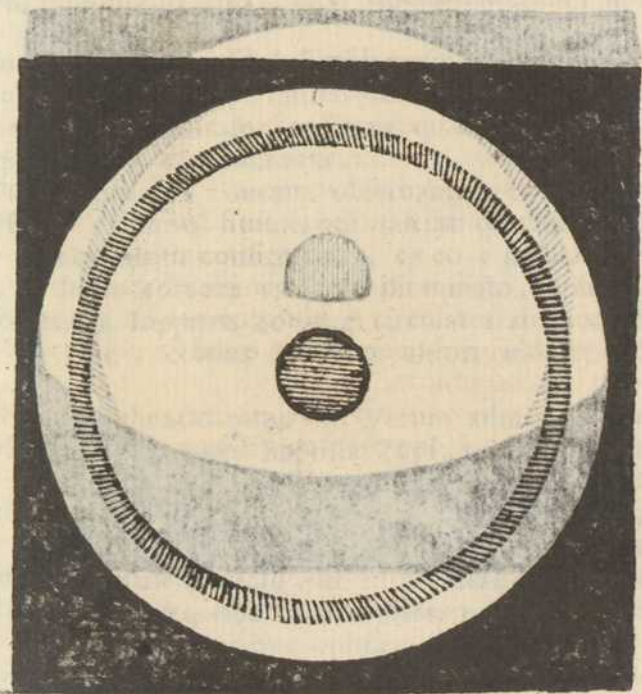
OBSERVATIO I. MARTIS.

Anno 1636.

Martis figura perfecte sphaerica distincte, atque clare cōspiciebatur. Item in medio atrum habebat conum, instar nigerrimę pilulę.

Martis circulus discolor, sed in concaua parte, ignitus deprehendebatur.

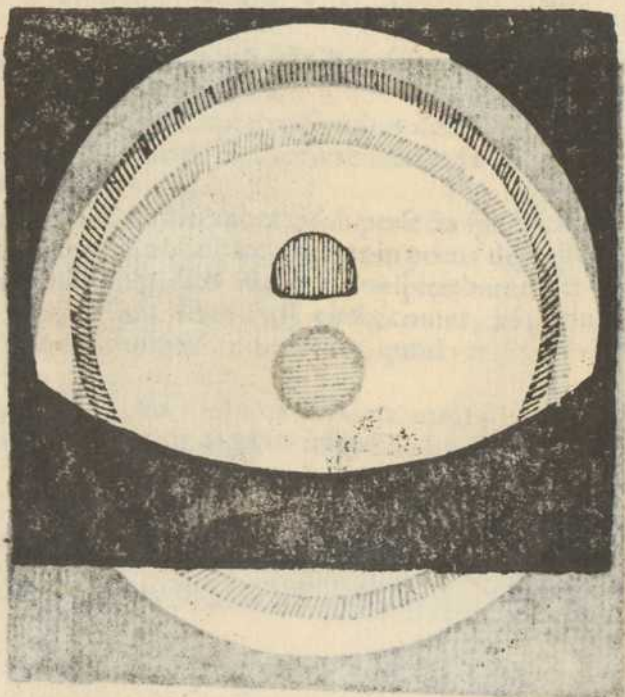
Sole excepto, reliquis alijs Planetis, semper Mars candentior demonstratur.

OBSERVATIO II MARTIS

Die 24. Augusti anno 1638.

Martis Pilula, vel niger conus, intuebatur distinctè ad circuli, ipsum ambientis, deliquium, proportionaliter deficere; quod fortassè Martis gyrationem circa proprium centrum significat.

CAPUT II.

*Quomodo Iuppiter Authoris optico tubo
deprehensus sit.*

Quamvis ad Iouis figuram, dico semper ipsam perfectè sphericam deprehensam esse, ut sequentes figuræ demonstrant, & Plenilunio absq; tubo intuito, æqualem, quamvis propter pagellæ defectum, non ità exprimitur.

In Iouis corpore fascias quasdam, singulis observationibus deprehendi, non tamen plures tribus, neq; duabus pauciores, quæ quandoq; conuexæ, quandoq; concavæ, & aliquando rectè conspiciuntur.

Puncta quarum concava obseruantur, ex qua deprehensione existimo huiusmodi fascias concavas etiam esse; quod magis confirmatur, ex eo, nam adumbratæ, in Iouis corpore vndiquè illuminato, cernebantur, & forsitan in Iuppitris corpore circulares rimæ existunt; sed de hoc, certius iudicium altiori indiget indagine.

Hæc deprehensio noua est. Verum admodum Reuerendus Pater Ioannes Baptista Zupi, tubo optico à me sibi commodato, fascias duas in Iouis corpore etiam ipse inharere aduertit, quod cum mihi significasset, statim respondi, non duas, sed tres fascias me sapius vidisse, sed putasse crystalli vitio id accidere; cum autem postea Iouem attentius contemplerer nec vno, aut altero tubo, sed pluribus eundem obseruassem; certo certius mihi persuasi eas verè in ipso Iouis corpore esse, quod postea repetitis obseruationibus confirmatum abundè est.

Iouem etiam circa proprium centrum volui, atque rotari, hæc faciarum noua deprehensio indicat: nam non semper omnes, nec eodem modo, interdum enim conuexæ, nonnunquam concauæ, & aliquando rectæ apparent, vt supra dictum est; nec in eodem situ semper deprehenduntur, vt in sequentibus figuris constat: & sic dicerem prædictas fascias mutare figuras, situm, atque occultari, quia Iuppiter circa proprium mouetur centrum: ex quo etiam sequitur Iouis globum, non deferentis cœli esse partem, sed totum in seipso existens, vt consideranti patet.

Quatuor Iuppiteris Comitum, antiquissima est obseruatio; vt in primo tractatu dictum est: hos autem neque semper eundem retinere situm, neque se se per lineam rectam semper respicere, ex sequentibus figuris manifestatur, & præcipue septima, & octaua.

Sed quinque alia stellæ, (vsque nunc fortasse Astronomis omnibus ignotæ) à me simul cum Ioue deprehensæ sunt, etsi non semper omnes, ad minus tamen præter quatuor recensitas antiquioris obseruationis, duas alias semper obseruauimus.

Quod autem Firmamenti sidera non sint, ex eo persuaderi potest; tum quia Firmamenti stellæ semper inter se eandem seruant distantiam, vt Astronomi omnes fatentur; at istæ non sic obseruatæ sunt, tum quia in Martè etiam, qui ordine Planetarum propinquior Ioui existit, conspici deberent; & multo plures in Saturno, qui Firmamento conterminus est, quod contrarium accidit; enimuero in duabus Martis obseruationibus præter atrum Conum, vel concauitatem in medio corporis existentem, nihil aliud intuetur: & quamuis in Saturno, præter eius collaterales Aulicos, quandoque tres, nonnunquam duæ alia stellæ aliquibus deprehensionibus obseruatæ sint, non autem nouem, vt in Ioue; & sic vtriusque has nouas deprehensas stellæ, existimo Firmamenti sidera non esse. Tum demum quia ad Firmamenti astræ

DE MARTIS, ET IOVIS OBSERVAT.

deprehendenda opticus tubus non ita extenditur, sicut ad Planetas observandos, sed aliquantulum retrahitur.

Aliquæ istarum quinque stellarum minores sunt syderibus Iouis, Galilæi observationis, quamvis in figuris

non exprimatur, quia Incisoris defectum, celeritas præsentis ob-

servationes edendi,

suppleri

non permittit.

OBSERVATIO I. IUPPITERIS.

Anno 1630.

Iuppiter fasciolarum duabus ambitibus deprehendebatur.
 Item conspicebantur quatuor stellæ, seu Iouis Aulici per
 lineam rectam siti, vt in figura: & deprehensio hæc Galileo,
 primò adscribitur.

Observabatur rursus quinque aliæ stellæ modo, ac forma,
 vt in figura, quam observationem apud neminem reperi, vt
 supra dixi.

DE MARTIS, ET IOVIS OBSERVAT.

1688

OBSE.

OBSERVATIO II. IVPITRIS.

Anno 1643.

Iuppiter non duabus, sed tribus fasciis cinctus appare-
bat.

Insuper cum eisdem quatuor Aulicis stellis.

Illæ verò aliæ quatuor stellæ, in alio situ conspiciantur,
ac in præcedenti.

Aduertendum hic est has quatuor de nouo à me depre-
hensas stellæ non semper omnes apparere, sed quandoquæ
Iouis corpore occultari.

OBSERVATIO III. IVPPISTRIS.

Anno 1636.

Iouis fasciolar, non vt in antecedenti deprehensione, sed aliquantulum conuexa videbantur.

Quatuor item ordinarij Iouis Comites in linea recta, pcedentes tamen, situati apparebant, vt in figura.

Quatuor alia stella, aliter situata, ac in pcedenti deprehensione obseruabantur,

OBSERVATIO IV. IVPPISTRIS.

Die 31. Decembris anno 1645.

Iterum Iuppiter duabus dumtaxat fasciis quasi rectis, pendentibus, amictus, conspiciebatur.

Item tres Comites stellæ, & paulò post quartus Aulicus, iuxta Iouem, à quò paulatim amouebatur, apparuit. de quinque alijs stellis, tres tantum obijciuntur, vt. in figura.

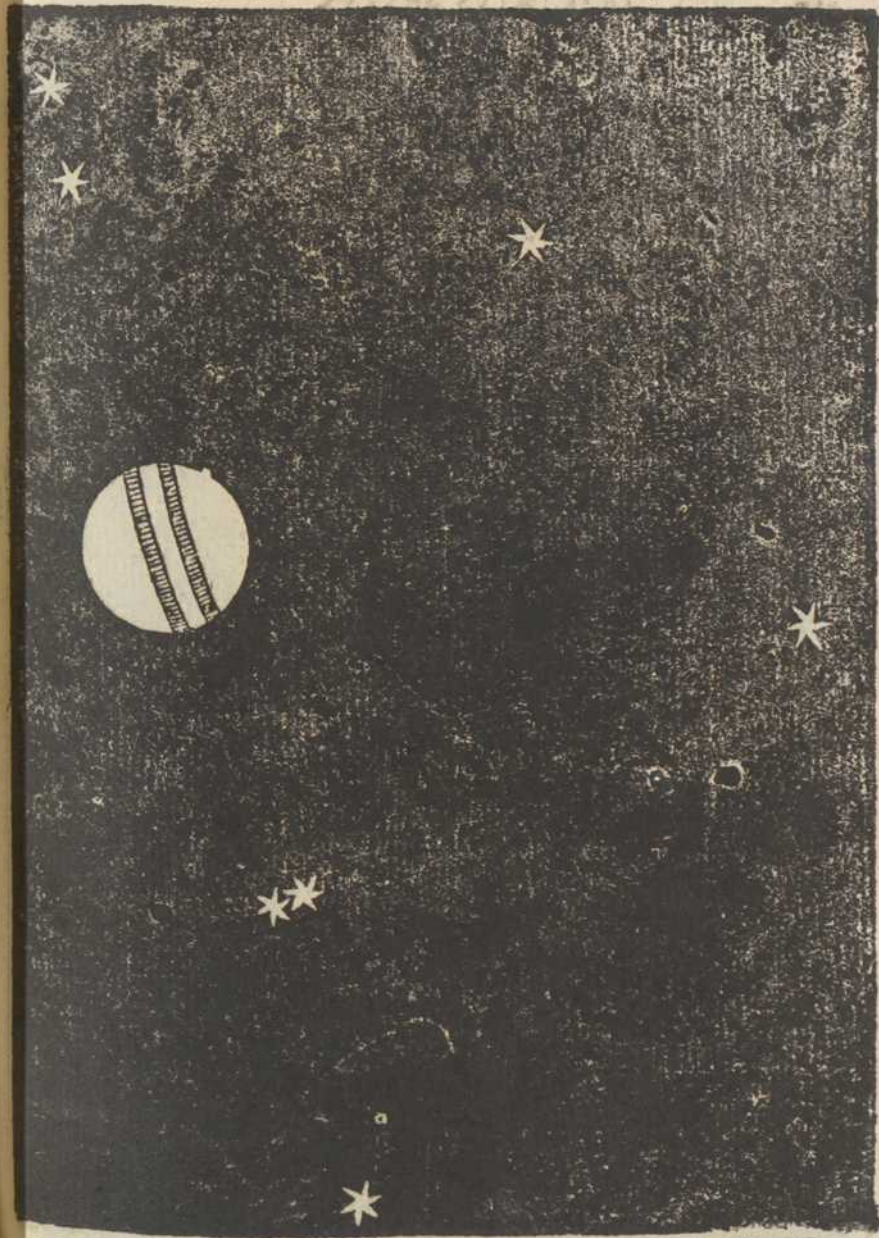
Iouis corpus in minori campo, in figura hac exprimitur ac in antecedentibus, atque subsequens, hoc tamen ideo factum est, vt stellæ cum ipso apparentes cum debita ponerentur distantia, qua deprehensa sunt.

OBSERVATIO V. IOVIS.

Die 21. Decembris anno 1645. hora 2. $\frac{1}{2}$

Iuppiter similiter duas habens fascias apparebat.
 Rursus quatuor ordinarij Iouis sectatores per lineam re-
 ctam dispositi, obijciebantur.
 Aliarum vero quinque Stellarum, tres tantum, quarum
 una alteri Iouis Aulico proxima deprehendebatur; ut in fi-
 gura

OBSERVATIO VI. IOVIS;

Die 1. Ianuarij anno 1646. hora 2.

Iuppiter duabus quidem fasciis, sed in alio situ, & quasi cō-
luexis, ve ritus videbatur,

Quatuor item eius comites per lineam rectam dispositi
intuebantur. Item tria alia sidera, quorum vnum quasi iuxta
alterum Iuppitris comitem approximatum deprehende-
batur; vt in figura,

OBSERVATIO VII. IOVIS.

Die 22. Ianuarij anno 1646. hora ab occasu Solis prima.

Iouis fasciolar, quasi recte in medio eiusdem corporis obij-
ciebantur.

Quatuor item ordinarij Iuppitris comites; vnus quoru
extra inuebatur reliquorum trium lineam; vt in figura.

Reliquarum nouiter obseruatarum, duæ tantum depre-
hendebantur Stella.

OBSERVATIO VIII. IOVIS.

Die 28. Ianuarij 1646. hora à Solis occasu primain circa.

Iterum Iuppiter fasciis tribus aliquantulum conuexis, & in alio situ, vt in figura, cum ordinarijs quatuor suis comitibus conspiciebatur, quorū vnus parum temporis spatio oriri videbatur; & de quinque alijs nouiter deprehensis stellis, duę dumtaxat apparebant, vt in figura.

Stella illa à recta linea in præcedenti deprehensione egressa, nunc iterum approximari videbatur.

